

वा० रा०

॥१५३॥

तस्मिन्नुहूर्ते लोकपितामहो ब्रह्मा आययौ इत्युत्तरेणान्वयः ॥ रामपरिकरस्य यथोचितलोकप्रापणार्थमिति शेषः ॥ ३ ॥ स्वर्गाय स्वर्गंगतुं ॥ ४ ॥ प्रथमतो दिव्यतेजसा व्याप्तं व्योम स्वयंप्रभैः स्वयमेव प्रकाशांतरनैरपेक्ष्येण प्रकाशमानैः ॥ स्वर्गिभिः स्वतेजोभिः किरणैरनुत्तममतिशयेन ज्योतिर्भूतं ज्योतिर्मयमभूदित्यर्थः ॥ ५ ॥ महौघवत् महासृष्टिर्मतीति शेषः ॥ ६ ॥ तूर्यशतैः संकीर्णं तस्मिन्काले इत्यर्थः ॥ गंधर्वाप्सरसंकुले गंधर्वाप्सरःसंकुल इति यावत् ॥ पद्मांसमुपचक्रमे गंतुमिति शेषः ॥ ७ ॥ अंतरिक्षात्समीपमागत्याभाषतेत्यर्थः ॥ हे विष्णो लोकानुग्रहाय गृहीतविष्णुशरीरब्रह्मन् राघव दिष्ट्या प्राप्तोसि मायागृहीतदुःखमयनटनयोग्यमनुष्यशरीरविसर्जनकालं प्राप्तोसि ॥ तेभ

अथ तस्मिन्नुहूर्ते तु ब्रह्मालोकपितामहः ॥ सर्वैः परिवृतो देवैर्भूषितैश्च महात्मभिः ॥ ३ ॥ आययौ यत्र काकुत्स्थः स्वर्गाय समुपस्थितः ॥ विमानशतकोटीभिर्दिव्याभिरभिसंवृतः ॥ ४ ॥ दिव्यतेजोवृतं व्योम ज्योतिर्भूतमनुत्तमं ॥ स्वयंप्रभैः स्वतेजोभिः स्वर्गिभिः पुण्यकर्मभिः ॥ ५ ॥ पुण्यावाताववुश्चैव गंधवंतः सुखप्रदाः ॥ पपात पुष्पदृष्टिश्च देवैर्मुक्ता महौघवत् ॥ ६ ॥ तस्मिंस्तूर्यशतैः कीर्णैर्गंधर्वाप्सरसंकुले ॥ सरयूसलिलं रामः पद्मांसमुपचक्रमे ॥ ७ ॥ ततः पितामहो वाणीं त्वं तरिक्षादभाषत ॥ आगच्छ विष्णो भद्रं ते दिष्ट्या प्राप्तोसि राघव ॥ ८ ॥ भ्रातृभिः सह देवाभैः प्रविश स्वस्वकांतनुं ॥ यामिच्छसि महाबाहो तांतनुं प्रविश स्वकां ॥ ९ ॥

इमस्तु कल्याणमस्तु ॥ अद्यागच्छ यतो लोकांस्तनुष्यलोकंगतस्तं लोकमित्यर्थः ॥ ८ ॥ तदर्थं च देवाभैः देवस्य तव सदृशैर्भ्रातृभिः सह स्वकांतनुं स्वतनुवदत्यंतप्रियं लोकं प्रविश ॥ अत्र भ्रातृभिरिति बहुवचनेन लक्ष्मणस्यापि तदानीं तत्रागमनं सूचयतीति तीर्थः ॥ कतकस्तु यद्यपि शत्रुघ्न एक एव सह गच्छति तथापि पुरोगतस्य सह गच्छतः पश्चादागमिष्यतश्च भ्रातृस्तत्र प्रवेशः सामान्येनाद्यतनप्रवेश इत्युच्यते इति न विरोध इति व्याचर्यौ ॥ भरतानुगमनं भगवद्देहविसर्जनदर्शनपर्यंतमिति च पूर्वसर्गे सांतःपुरश्च भरतः शत्रुघ्नसहितो ययाविति पद्ये व्याख्यातिस्मच ॥ तत्र भरतस्य पश्चाद्गमने मूलमन्वेष्टव्यं पूजायां बहुवचनमित्यन्ये ॥ ननु मदीयतनूनामनेकत्वात् क्वचित्प्रविशस्वेत्युच्यते तत्राह ॥ यामिति ॥ ९ ॥

उ० का०

॥१५३॥